

360 מעלות בצלאל

קורס התנסותי באמנות המתמקד ביחסים בין אנשים במערכות כחומר ליצירה

מרצות : שלי זוסמן והדס קידר

תמצית הקורס ומטרותיו

קורס חדשני המאפשר תהליך יצירה משותף והתבוננות פנימה אל תוך המנגנון המפעיל מערכות ומוסדות כחומר חי ליצירה ולמחקר. במהלך הקורס נציג ונפעל בגישות בפסיכולוגיה חברתית ובאמנות עכשוויות הנפגשות בנקודה בה הן מזהות ביחסים בין אישיים חומרים חיים ליצירה ולפעולה.

בקורס נעסוק ביחסים בין יחידים בתוך מערכות והאופן בו היחיד מתפקד ונראה באינטראקציות בינאישיות שונות. הקורס מתבסס על שפת האמנות והאופן שהיא המספקת ערוצי ביטוי ייחודיים אל ההווה שלנו. מושגי יסוד של יחסים בין אישיים בתוך מערכות (כוח, שליטה, סמכות, גבולות, שגרה, תפקיד, השפעה, מבט) 'יתורגמו' לשפת האמנות ויקבלו ביטוי אסתטי.

מטרת הקורס לאפשר מרחב ליצירה ולשיח לכל האנשים המשתייכים לבית הספר, בלי יוצא מן הכלל, * המעוניינים להעשיר את חומרי היצירה שלהם ולפעול במיקרוקוסמוס המכיל מרכיבים מהסביבה המקומית. המשתתפים יעברו תהליך משותף של יצירה בקונטקסט של בית הספר מנקודת המבט האישית והייחודית של כל אחת ואחד, ולקראת יצירה חד-פעמית אשר תוצג בחלל שיבחר לשם כך.

* אנשים המשתייכים לבית הספר - סטודנטים, תורני בטחון, מרצים, אנשי משק ותחזוקה, ממוני סדנא, ספרניות, מחסנאים, מנהלים...

תוצאות למידה (Learning Outcomes)

בסיום מלא ומוצלח של הקורס המשתתף:

1. יכיר בקיומם של נקודות מבט שונות בתוך מערכת אנושית (human system), ובהשפעת תפיסותיו והתנהגותו על האנשים האחרים במערכת.
2. ירכוש ידע ומיומנות ביצירה שיתופית כשפה וכמדיום לחקר והתבוננות מערכתית ובין-אישית.

שיטות הוראה

הקורס יתנהל כסדנה פעילה המשלבת הרצאות, יצירה אישית ושיתופית.

הקורס ישלב הרצאות עיוניות, הנחיה אישית וסדנאות להתנסות מעשית בטכניקות שונות לרבות צילום, טקסט, פיסול ווידאו. עדשת המצלמה תאפשר למשתתפים התבוננות נוקבת על היחיד והשתייכותו למערכות ותלווה בכתיבה נארטיבית. יצירת אובייקטים אישיים וקבוצתיים תיעשה בהנחיה בטכניקות מעורבות בשילוב רישום, ציור, צילום ווידאו. תוצרי ההתנסויות יהוו מצע לדין ולשיח בקבוצת הלימוד.

במהלך הקורס נצא לסיורים מודרכים במוקדי אמנות מרכזיים ואלטרנטיביים.

הרכב המשתתפים

רצוי עד 20 משתתפים – 10 סטודנטים ו 10 עובדים. מתאים לסטודנטים החל מהשנה השנייה ללימודים.

מושגים ונושאים עיקריים

- יחסים בין אנשים כמצע ליצירה
- אסתטיקה של יחסים במערכות
- Relational aesthetics and the Aesthetics of Relationships
- הסמוי והגלוי באינטראקציות בין אישיות
- ריבוי נקודות המבט במערכות מורכבות: POV, complexity of systems
- self in role, fake self / real self : הכוח של המבט והשליטה בדימוי העצמי בתוך תפקיד ובתוך מערכת

תרגילים

- תרגיל צילום: צילום אישי המשקף נקודת מבט המבטאת עיסוק במושג ההשתייכות לארגון. יכול להיות מקום, אדם, חפץ, וכו'. על כל משתתף לצלם 5-10 צילומים ולהביא מודפס לשיעור. מציגים בקבוצות קטנות באמצעות מתודה מובנית. העיבוד כולל המשגה בשפה הארגונית (תפקיד, זהות, סמכות, כוח, מסגרת) ובשפת האמנות (קונספט, קומפוזיציה, צבעוניות, פורמט), ובשפה משולבת.
- תרגיל מבט: תרגיל העוסק בהיבטים שונים של המבט. כל משתתף/ת מקבל באופן אקראי שם של משתתף אחר, אשר במהלך השבועיים הקרובים הופך לאובייקט שלו/ה. הכוונה היא לצלם את המשתתף השני בבית הספר, בסביבה/ו הטבעית ובכך להכיר, לחקור, להתעניין במעשיה/ו היומיומיים ולתעד אותם. ניתן לבחור מנעד של גישות לפרוייקט: ממעקב, ללא ידיעת האובייקט המצולם ועד מצב של שיתוף פעולה מלא כולל יצירת קשר וקביעת פגישות צילום. התוצר הינו סדרת צילומים אותם יש להביא לשיעור.
- יצירה אישית - עבודה פיסולית בטכניקות שונות על אובייקט אחד תוך התייחסות להקשר השיתופי של קהילת המשתתפים בקורס.
- יצירה שיתופית: יצירה המתאגרת את רעיון ה'אוטר' היחיד של יצירת האמנות. הרחבת מעגל היוצרים והכללתם יחד לכדי יצירה אחת עליה חתומים רבים.

דרישות הקורס ואופן חישוב הציון לסטודנט /שיטות הערכה

- נוכחות 33%
- הגשת תרגילים ועבודות והערכתם 33%
- השתתפות בתהליך העבודה בקורס 33%

יצירות נבחרות

- Artur Zmiewski with reference to Zimbardo's Prison Experiment at Stanford
- Superflex
- Wochenklauser
- Tania Brugera
- Sophie Calle
- The Sound of Breaking Glass / Acción del Encierro (Confinement Action) / Ciclo de Arte Experimental

ביבליוגרפיה

- Nicolas Bourriaud, Relational Aesthetics, October, 110, Fall 2004, pp. 51–79
- Grant H. Kester Conversation Pieces, Community and Communication in Modern Art, Updated Edition with a New Preface,
- Greg Sholette, Dark Matter: Art and Politics in the Age of Enterprise Culture, Gregory Sholette, Pluto Press, 2010

על המנחות

שלי זוסמן

פסיכולוגית ארגונית בעלת ניסיון בתפקידי ניהול בכירים ובייעוץ והנחיה. מרצה בבצלאל, אקדמיה לאמנות ועיצוב. הקימה וניהלה את היחידה לפיתוח הוראה בבצלאל שמטרתה לספק למוסד תשתית לעיסוק מתמיד בהוראה לרבות תכניות שנתיות לסגל האקדמי, פיתוח מתודולוגיות הוראה וקידום מחקר יישומי בהוראת אמנות ועיצוב.

הדס קידר

אמנית/אוצרת, בוגרת תואר ראשון מבצלאל ותואר שני מאוניברסיטת מידלסקס (לונדון). קידר פועלה בישראל ובחו"ל כאוצרת, בין התערוכות: 'מן המסד ועד הטפחות' (ארט טי אל וי 2008), 'אנטי-אנטי: בין אמנות, ידע וכוח' (הגלריה האוניברסיטאית, תל אביב, 2013), 'הפיקוד העליון', 'כיכר המדינה' (תל אביב), Israeli Shots (גלריה אספרגר, ברלין). בין הגלריות והמוזיאונים שהיא הציגה תערוכות יחיד וקבוצתיות ניתן למנות: מוזיאון ישראל, גלריות Five Years, Cubitt (לונדון), קו 16 וחלל תרבות דרום. קידר מלמדת בבצלאל, במרכז האקדמי ויצ"ו חיפה ובסמינר הקיבוצים.